

เรื่อง ปัญญาชนรุ่นใหม่กับการพัฒนาประเทศ

ในโครงการนายก ฯ พบนิสิต นักศึกษา ครั้งที่ 1

ณ หอประชุมใหญ่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

วันที่ 6 มีนาคม 2545 เวลา 09.00 น.

วันนี้ผมรู้สึกยินดีและเป็นเกียรติเป็นอย่างยิ่ง ที่ทางทบวงมหาวิทยาลัยได้เชิญชวนท่านผู้บริหารสถาบันการศึกษาชั้นอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน และนักศึกษา มาพบปะกันในโอกาสพิเศษ ที่ผมมีความตั้งใจไว้นานแล้วว่าผมอยากจะพบกับคนรุ่นใหม่ เพื่อจะสื่อความรู้สึกว่าผมคิดอย่างไรรัฐบาลคิดอย่างไร และรัฐบาลได้มองอนาคตของเขายังไง เพื่อทุกคนจะได้เตรียมตัว จะได้เข้าใจ เพราะหลายคนกำลังจะจบการศึกษา กำลังถามว่าตัวเองจะไปทางไหน อนาคตของตัวเองจะเป็นอย่างไร ชาดิบ้านเมืองจะเป็นอย่างไร เพราะฉะนั้นการมาพบกันจึงเป็นสิ่งที่ทำให้เราได้เข้าใจและเตรียมตัวสำหรับอนาคตของประเทศ ผมขอขอบคุณทางทบวงมหาวิทยาลัยเป็นอย่างยิ่งที่ได้ประสานความร่วมมือจากทุกมหาวิทยาลัย นักศึกษาบางคนทราบว่ามาจากต่างจังหวัดจากหลาย ๆ ที่ ช่วงนี้เป็นช่วงที่กำลังสอบก็ยุ่งสุดสัปดาห์กันมากมาย ก็ต้องขอขอบคุณ ผมคิดว่าทุกคนที่มาในวันนี้คงจะได้ประโยชน์ไม่มากนักน้อย จากความเข้าใจว่าโลกข้างหน้ากำลังเกิดอะไรขึ้นและพวกท่านทั้งหลาย ประเทศไทยจะต้องปรับตัวเตรียมตัวอย่างไร และพวกเราหวังอย่างยิ่งว่าพวกท่านทั้งหลายจะเป็น Generation ต่อไปที่จะมารับช่วงอย่างไรได้ให้ดีที่สุด ส่วนใหญ่ทุกคนก็อยู่ในวัยรุ่นลูกผมลูกสาวผมคนที่ 2 ก็เรียนอยู่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ปีที่ 2 กำลังจะขึ้นปีที่ 3 ส่วนลูกสาวคนเล็กยังไม่เข้ามหาวิทยาลัย คนโตที่กำลังจะจบ ก็รุ่นได้ ๆ กัน ขอเล่าให้ฟังเป็นการพูดคุยกัน

ในวันนี้สังคมเราเปลี่ยนไปมาก เพราะอิทธิพลของโลกาภิวัตน์ อิทธิพลของโลกไร้พรมแดน อิทธิพลของระบบสื่อสารมวลชน ทำให้เราเปลี่ยนแปลงมาก แต่การเปลี่ยนนั้นเราขาดภูมิคุ้มกันพอสมควร บางทีเราปรับตัวได้ ๆ โดยที่ไม่มีการประยุกต์ คือ Copy กับ Apply คนละความหมาย บางทีเราใช้ความหมายภาษาอังกฤษผิด ๆ หลายที เพราะเราแปลภาษาไทยเราไม่เข้าใจ

รากศัพท์ที่แท้จริงคืออะไร อย่างคำว่าเราไปเลียนแบบเขามา คือ Copy เลย ซึ่งเราต้องมาประยุกต์เข้ากับสังคมไทยเรา ซึ่งมีความแตกต่างกันมากในเชิงของวัฒนธรรม ในเชิงของประวัติศาสตร์ของประเทศเรากับประเทศต่าง ๆ นั้นก็ต่างกัน แต่วันนี้เราเองได้เลียนแบบต่างประเทศหลายอย่าง โดยไม่ได้คำนึงว่าบางทีเราเลียนแบบก็เลียนมาไม่ครบ ยกตัวอย่างวัยรุ่นในต่างประเทศนั้นเขาอาจจะมีอิสระจากผู้ปกครองของเขาเมื่อถึงอายุหนึ่ง แต่ความอิสระของเขานั้นเขาต้องทำงาน เลิกเรียนมาส่งหนังสือพิมพ์บ้าง ไปล้างจานบ้าง แต่บางคนระยะหลังนี้ตอนยุคอินเทอร์เน็ตเฟื่อง เลิกเรียนมาก็ไปเขียนโปรแกรมซอฟต์แวร์ เสาร์ - อาทิตย์ก็เขียน ปรากฏว่ามีรายได้มากกว่าอาจารย์ที่สอนหนังสือเขาอีก คือโลกเปลี่ยนไปเร็วมาก

ประเทศไทยเรานั้นยังปรับตัวรองรับในเชิงของการสร้างสรรค์น้อยไป เราอยู่ในภาวะของความสะดุดตายมาก พ่อแม่ก็มัวทำมาหากิน ไม่มีเวลาให้ลูก วิธีที่ดีที่สุดคือให้เงิน ลูกก็เลยมีเครื่องอำนวยความสะดวก ที่จะใช้ชีวิตสบาย ๆ โดยอาจจะไม่ได้คำนึงถึงสิ่งที่ตามมาหลาย ๆ อย่าง ในที่นี้ไม่ได้หมายความว่าเด็กไทยจะต้องไม่ดี แต่ปัญหาคือว่าเราจะต้องเตรียมตัวเราอย่างไรกับชีวิตของโลกใหม่ นั่นคือสังคมวันนี้กำลังเป็นสังคมที่การทำมาหากิน เศรษฐกิจอาศัยฐานความรู้เป็นหลัก หรือเราเรียกว่า Knowledge Based Society หรือ Knowledge Based Economy เพราะฉะนั้นโลกต้องเปลี่ยนไปมาก พลังสมองเป็นหัวใจของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ถ้าท่านลองมองประเทศอย่างสิงคโปร์ ไม่มีทรัพยากรอะไรเป็นของตัวเองเลย น้ำต้องซื้อจากมาเลเซีย อาหารต้องซื้อจากทุกประเทศ แต่ปรากฏว่าสิงคโปร์เป็นเกาะเล็ก ๆ ประชากร 2 ล้านกว่าคน มีพลังสมองแค่ 2 ล้านกว่า สามารถขับเคลื่อนให้เขาเป็นประเทศที่น่าอยู่ น่าลงทุนเป็นอันดับ 2 รองจากสหรัฐอเมริกา ในการเรดคิงทุกครั้ง แล้วประเทศไทยเรามี 60 กว่าล้านคน มีทรัพยากรเต็มที่แต่เรายังมีคนจนอยู่มาก ประเทศเป็นหนี้ เพราะฉะนั้นวันนี้เราต้องกลับมาทบทวนว่า เราจะใช้พลังสมองของคนไทยอย่างไรในยุค Knowledge Based Society นี่คือนี่ที่เป็นคำถาม ที่ผมพยายามตั้งคำถามและพยายามจะชวนพวกน้อง ๆ และท้าย ๆ ผมจะเล่าให้ฟังว่าผมคิดอย่างไร และจะหาทางว่าทำอย่างไร

ผมเองตอนเรียนหนังสือผมเป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจ ตอนที่ผมเรียนปี 3 ปี 4 ผมมีแฟนแล้ว ผมเริ่มคิดแล้วว่าผมจะเอาเงินที่ไหนซื้อบ้าน ผมรับราชการตำรวจ ตอนนั้นเงินเดือนจบมาได้ 1,800 บาท บ้านไม่มีอยู่จะเอาเงินที่ไหน ผมก็เริ่มคิด เริ่มคิดเริ่มคิดว่าเราจะแก้ปัญหาชีวิตอย่างไร เพราะถึงเวลาที่เรจะต้องคิดว่าเราจะต้องมีครอบครัว เราจะต้องสร้างครอบครัว ผมจะเอาประสบการณ์กับแนวคิดมาเล่าให้ฟังเพื่อให้ท่านทั้งหลายได้ปรับตัวและได้คิดตั้งแต่วันนี้เพื่อ

จะได้มีโอกาสเตรียมตัวในวันหน้า แต่ก่อนอื่นต้องไปข้างนอกก่อน เพื่อให้รู้ก่อนว่าโลกเขาเป็นอย่างไร และสังคมไทยเรามีปัญหาอย่างไรที่เราจะต้องปรับตัว

วันนี้ระบบการศึกษาของเราต้องยอมรับว่าต้องเปลี่ยนแปลงมาก เพราะจุดอ่อนของการศึกษาของเรานั้น คือเราไม่ทำให้เด็กเป็นคนใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต เพราะเราเรียนในลักษณะของการท่องจำ แม้กระทั่งในมหาวิทยาลัยวันนี้ข้อสอบยังออกท่องจำอยู่มาก เพราะฉะนั้นทั้งอาจารย์และนักเรียนจะต้องปรับตัวทั้งคู่ ถ้าไม่เช่นนั้นจะเป็นลักษณะของการเรียนหนังสือแบบท่องจำซึ่งไม่ได้อะไรขึ้นมา เพราะเราเคยชินกับยุคสมัยที่พัฒนาตนเองขึ้นมาจากยุคของอุตสาหกรรม ยุคอุตสาหกรรมนี้เป็นลักษณะของการคิดในเชิงเดี่ยว ไม่ได้คิดในลักษณะของบูรณาการมากนัก และวันนี้เราเน้นในลักษณะของการจบปริญญา โอกาสที่จะให้คนไม่จบปริญญานั้นมีโอกาสได้ทำมาหากินยังไม่ค่อยดีพอ เพราะฉะนั้นทุกคนก็เลยคิดว่าต้องจบต้องมีประกาศนียบัตร ต้องมีปริญญา แล้วก็ไปเป็นลูกจ้าง อันนี้เป็นลักษณะของการที่เดินทางในแนวนี้นี้มาก เราคิดอยากจะไปเป็นลูกจ้างอยากจะรับราชการ แต่เราไม่คิดเป็นผู้ประกอบการ แล้วโอกาสการสร้างผู้ประกอบการใหม่ ๆ นั้นยังไม่ค่อยดีมากนักในสังคมไทยเรา แต่หันไปดูในอเมริกากระยะหลัง ปรากฏว่ามีคนที่ประสบความสำเร็จโดยไม่ได้อ่านหนังสืออยู่เป็นจำนวนมากพอสมควร ที่ผมพูดนี้ไม่ได้บอกไม่ให้เรียนหนังสือ แต่เขามีทางเลือก อย่างบิลล์ เกต ที่ Drop out สตีฟ จ๊อบ Apple Computer ก็ Drop out หรือ ไมเคิล เดลล์ เจ้าของ เดลล์ คอมพิวเตอร์ ก็ Drop out หรือว่าคนที่คิดไมโครเวฟ ก็ Drop out จาก Gramma School โดยบังเอิญที่ไปค้นพบอะไรบางอย่าง จึงได้มีการ Drop out จากโรงเรียนแล้วไปสร้างธุรกิจ แต่ของเรานั้นเรานั้นเรื่องของการเรียนหนังสือให้จบเพื่อให้ได้ปริญญา อันนี้ก็ไม่ได้เป็นอะไรผิด แต่ว่าขณะเดียวกันนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องด้วยซ้ำ แต่ว่าเราจะต้องคิดควบคู่กันไปว่าในอนาคตเราจะทำอย่างไร

ท่านต้องเป็นนักคิดตั้งแต่วันนี้ ถ้าท่านไม่ใช่นักคิดตั้งแต่วันนี้ ท่านก็จะไม่สามารถที่จะคิดหาทางที่จะแสวงหาการต่อสู้ในระบบทุนนิยมสมัยใหม่ได้ ระบบทุนนิยมสมัยใหม่นั้นอาศัยความรู้จริง ๆ ความรู้ที่มีได้ 2 แบบ แบบแรกคือความรู้ที่เป็นการเรียนอย่างเป็นทางการ กับ อีกแบบหนึ่งคือความรู้ที่เกิดจากความรอบรู้ แต่ถ้าทั้ง 2 อย่างผสมผสานกันก็เป็นสิ่งที่ดี ผมขอท้าวความ ขอเล่าให้ฟังว่า ในอดีตเราบอกว่า *Information is power* แต่ในสมัยนี้ *information* ไม่ใช่ *Power* แล้ว ท่านเข้า *Internet* ได้ *Information* เต็มไปหมด แต่ *Knowledge* ต่างหากที่เป็น *Power* แต่ *Knowledge* ที่เป็น *Power* นั้นประกอบด้วย *Information* กับความสามารถในการวิเคราะห์และนำข้อมูลนั้นมาใช้อย่างถูกต้อง เพราะฉะนั้น *Knowledge* จึงเป็น *Power* ที่แท้จริง ไม่ใช่ *Information* เมื่อก่อน *Information* เราว่าเพียงพอแล้ว แต่วันนี้สิ่งที่ปัญหาอีกอย่างหนึ่งก็คือ

ว่าสังคมไทยคำว่า *Information* ก็ยังเป็นปัญหาแล้ว แล้วจะทำให้ *Information* ให้เกิด *Knowledge* ยิ่งเป็นปัญหานักขึ้นไปอีก เพราะฉะนั้นผมถึงต้องสร้างเรื่องของ *Information* ให้มากขึ้น อีกสักครูจะเล่าให้ฟังว่ารัฐบาลกำลังจะทำอะไรบ้าง

อันที่สองก็คือ อยากจะเล่าให้ฟังว่าในโลกใหม่ที่เป็น Knowledge Based นั้น ผู้ประกอบการในโลกยุคใหม่นั้นจะเป็นผู้ประกอบการที่อาศัยความรู้ การศึกษามากขึ้น สมัยก่อนผู้ประกอบการรุ่นปู่ย่าเรานั้นจะเป็นลักษณะของหอบเลื้อยผืนหมอนใบจากเมืองจีนมา จบประถม 4 บ้าง ไม่จบอะไรบ้าง แล้วก็ใช้ความมานะอย่างเดียวก็นับหอมรมริบ ก็เป็นผู้ประกอบการที่มีความสำเร็จในอดีต แต่ระยะหลังพวกคนรุ่นหลัง ๆ พอได้เรียนหนังสือดี ๆ ก็บ่งเอิญว่านโยบายของประเทศเราได้สนับสนุนให้มีการลงทุนจากต่างประเทศ บริษัทที่เป็นบริษัทข้ามชาติ บริษัทขนาดใหญ่ ได้เข้ามาทำงาน มาลงทุนในประเทศไทยมาก ลูกหลานของผู้ประกอบการรุ่นนั้นแทนที่จะรับช่วงของพ่อแม่ ก็ได้เรียนหนังสือดี ๆ มาเป็นลูกจ้างบริษัทใหญ่ ๆ ผลสุดท้ายทุกคนก็มองเป็นการเป็นนักบริหารรับจ้างมีอาชีพนั้นประสบความสำเร็จเพราะได้เงินเดือนดี ๆ แพง ๆ แล้วก็ได้สวัสดิการที่ดี ก็หันมาสู่การเป็นลูกจ้างมากขึ้น ตั้งแต่นั้นมาประเทศไทยค่อนข้างจะเด็กรุ่นแล้วรุ่นเล่า ตั้งใจเรียนหนังสือเพื่อมาเป็นลูกจ้าง แล้วบริษัทไทยก็เริ่มเติบโตขึ้น ก็มีการจ้างงานมากขึ้น บรรดาผู้ที่เรียนจบวันนี้ผมเชื่อว่าท่านลองส่งแบบสอบถามไป ร้อยละ 95 ร้อยละ 97 บอกว่าไม่เป็นข้าราชการก็ลูกจ้าง อยากทำงานธนาคาร อยากทำงานบริษัทฝรั่ง ก็จะเป็นในแนวโน้มหมด จะไม่มีเกิน 5 % แน่นอนที่บอกว่าอยากจะเป็นคนประกอบอาชีพอิสระ เช่น ไปรวมกลุ่มกันทำ Freelance หรือทำเป็นผู้ประกอบการจะไม่ค่อยมี นั่นคือสิ่งที่ผมเป็นห่วงอยู่ว่าเราจะต้องสร้างพวกท่านทั้งหลายอย่างไร ที่จะเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่

ผมเองเติบโตมาจากการเป็นผู้ประกอบการ แต่ก่อนอื่นนั้นเริ่มต้นด้วยการรับราชการแล้วลาออกมา ผมลาออกจากราชการเมื่อปี 2530 ซึ่งตอนนั้นอายุ 38 ปี แต่ผมเริ่มทำธุรกิจมาเมื่อประสบความสำเร็จแล้วจึงเข้ามาสู่การเมือง ผมสังเกตดูอเมริกา ดูเด็กรุ่นใหม่ของอเมริกาที่เติบโตมา ระยะหลังนี้เด็กรุ่นใหม่ร่ำรวยเร็วมากในอเมริกา เพราะตอนสมัยยุคอินเทอร์เน็ตบูมทั้งหลาย แต่พอหันกลับมาดูประเทศไทย เราไม่ได้เตรียมตัวเลย พอผมมาเป็นนายกรัฐมนตรีผมมีความรู้สึก ว่า ผมอยากจะเตรียมตัวเด็กรุ่นใหม่คือพวกท่านทั้งหลายว่า ทำอย่างไรถึงจะให้ท่านทั้งหลายได้วาดอนาคตชีวิตของตัวเองตั้งแต่วันที่ยังเป็นนักศึกษา เพื่อเตรียมตัวว่าจบมาแล้วจะได้ไม่ต้องมาเดินหางานอย่างเดียว ก็ต้องมีทางเลือก การหางานไม่ได้มีอะไรผิด แต่ต้องมีทางเลือก นั่นคือสิ่งที่อยากจะเรียนว่าท่านทั้งหลายจะต้องมีความรู้ในพื้นฐานว่าเราจะเตรียมตัวได้อย่างไร ในอเมริกามีหนังสือ

อยู่เล่มหนึ่งชื่อ Free Agent Nation หนังสือเพิ่งออกมา หนังสือเล่มนี้บอกว่าระยะหลังเด็กอเมริกันที่เรียนหนังสือจบแล้วมักจะหา路子ทางไม่ไปทำธุรกิจของตัวเอง ก็จะไปรวมกลุ่มกันตั้งเป็นลักษณะ Consultant หรือตั้งเป็นลักษณะของการทำงานแบบ Freelance เป็น Freelancer มากขึ้น เพราะเขามีความรู้สึกว่ามันมีรายได้ดีกว่า เพราะว่าสังคมระยะหลังนี้ค่าครองชีพสูงขึ้นเร็วมาก การไปเป็นลูกจ้างเขาก็มีความรู้สึกว่ามันซ้ำ เขาก็เริ่มไปทำงานด้านนี้กัน นี่คือนั่งหนังสือของอเมริกาเล่มใหม่ล่าสุด

ผมก็เลยอยากจะแนะนำว่า นักศึกษาทั้งหลาย วันนี้เรามีเพื่อนฝูงกัน เรามาอยู่ร่วมกัน ข้ามมหาวิทยาลัยก็ได้ มหาวิทยาลัยเดียวกันก็ได้ ที่ต่างคนต่างเรียน เรียนหลาย ๆ วิชา เรียนหลาย ๆ คณะ ลองดูซิว่าเราจะรวมกลุ่มกันเป็นพลังในการที่จะไปทำอะไรได้บ้าง ส่วนรัฐบาลจะ Provide อะไรบ้างเดี๋ยวจะเล่าให้ฟังอีกที ก็อยากจะให้คิด เพราะว่าถ้าท่านได้คุยกับอาจารย์ที่เป็นนัก Operation Research Concept ของนัก Operation Research หรือวิจัยเชิงปฏิบัติการนั่นก็คือ การที่เอาคนที่มีความรู้หลาย ๆ สาขามารวมกันเป็นทีมแล้วเข้าไปแก้ปัญหา วิเคราะห์ปัญหาโดยใช้ความรู้ที่หลากหลายเข้าไปแก้ปัญหา แทนที่จะเป็นลักษณะของความรู้ด้านเดียว เพราะฉะนั้นการส่งเสริมที่จะทำงานร่วมกันเป็นทีมจะเป็นหัวใจของความสำเร็จในอนาคตข้างหน้า จุดอ่อนของประเทศไทยวันนี้คือต่างคนต่างอยู่ต่างคนต่างทำมากเกินไป เพราะฉะนั้นความเป็นทีมยังไม่มี ลักษณะของผู้ประกอบการสมัยก่อนเป็นลักษณะที่เป็นธุรกิจของครอบครัว ทำคนเดียว แล้วก็ทำไปเรื่อย ๆ อาศัยความชำนาญ ปรุงอาหารเก่งก็เปิดร้านขายก๋วยเตี๋ยว ก็ทำก๋วยเตี๋ยวมาตลอดเป็นเวลาสิบ ๆ ปี ไม่คิดจะทำอย่างอื่นไม่ค่อยคิดจะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอย่างอื่น แต่ระยะหลังผู้ประกอบการตอนนี้ก็เริ่มปรับตัวขึ้นมานิดหนึ่งว่าทำคนเดียวก็จริงอยู่ แต่สร้างมืออาชีพที่มีความรู้หลากหลายเข้ามา ก็เปลี่ยนไป แต่ว่าผู้ประกอบการยุคใหม่นั้นควรจะรวมทีมที่ความรู้หลาย ๆ ทางเข้าเป็นอันเดียวกัน ตั้งแต่ต้น

วันนี้รัฐบาลกำลังทำทุกอย่างเพื่อสร้าง Human Capital หรือด้านของทุนทางปัญญา ทุนทางบุคคลให้มากขึ้น เพราะว่าถ้าไม่เช่นนั้นเราจะยืนอยู่บนสังคมที่อาศัยฐานความรู้ไม่ไหว วันนี้แน่นอนครับเกษตรเราก็ต้องทำ อุตสาหกรรมก็ต้องทำ แต่ว่าสังคมระดับบน สังคมที่อาศัยความรู้นั้นก็ต้องพัฒนาขึ้นมา ถ้าไม่เช่นนั้นเราไม่พอใช้หนี้ ผมขอเล่าเรื่องประเทศให้ฟังก่อนว่า ประเทศวันนี้วันที่ผมมารับตำแหน่ง เราเป็นหนี้อยู่ 2.8 ล้านล้านบาท แล้วภาวะเศรษฐกิจอยู่ในภาวะที่ไม่ดี เราจะต้องกระตุ้นเศรษฐกิจด้วยงบของภาครัฐบาล เราจะต้องกระตุ้นด้วยเงินกู้เพราะว่ารายได้ประเทศกับค่าใช้จ่ายประจำ แล้วภาระดอกเบี้ยกับภาระเงินผ่อนที่จะต้องผ่อนหนี้ นั้น รวมกันแล้วเท่ากับรายได้ประเทศพอดี ถ้าจะเป็นงบลงทุนกระตุ้นเศรษฐกิจ 1 บาทก็ต้องกู้ แต่ว่าเศรษฐกิจกำลัง

แย่ ไม่กระตุ้นก็แย่ เพราะฉะนั้นเลยต้องตั้งงบประมาณขาดดุลต่อ ซึ่งมันขาดดุลมาก่อนแล้ว ก็ต้องขาดดุลต่อ ซึ่งเป็นความเจ็บปวดที่จะต้องกระตุ้นเศรษฐกิจด้วยเงินกู้ แล้วไม่รู้ว่ากระตุ้นแล้วได้ผลหรือไม่ นั่นคือสิ่งที่ผมเข้ามาในวันนั้น

ผมก็มาคิดว่าเราจะทำอย่างไรดี เพราะผมไปเห็นความสำเร็จของหลายประเทศนั้น อาศัยสมองของคนในชาติ แต่วันนี้ผมดูแล้วว่าคนในชาติวันนี้เป็นระบบของที่ภาษาทางศาสนาเรียกว่า อัตตา หรือ Individualism สูงมาก คำว่า Nationalism อ่อนแอมาก แล้วก็พบว่ามีวิจัยล่าสุดของ University of Boston บอกว่าระบบเศรษฐกิจเสรีหรือระบบทุนนิยมนั้นเป็นระบบที่ถูกใช้ในประเทศประชาธิปไตยทั่วโลก และล้มเหลวทั่วโลก ความสำเร็จเพียง 5 ประเทศ คือ อังกฤษ อเมริกา ฝรั่งเศส เยอรมัน และญี่ปุ่น หัวใจของความสำเร็จของประเทศเหล่านี้คือคำว่า Nationalism แต่เขา Nationalism อัตตากำลั่งสูง เราสังเกตดูใหม่ที่มีการทะเลาะเบาะแว้งกัน แบ่งฝ่ายแบ่งฝักจนไม่คำนึงถึงว่าชาติบ้านเมืองคืออะไร มีประเด็นอะไรเกิดขึ้นก็เอาเรื่องของการต้องทำลายล้างกันขึ้นมา โดยไม่คำนึงว่ากระทบต่อชาติหรือไม่ สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่น่าเป็นห่วง นั่นคือเป็นจุดของความล้มเหลวของระบบทุนนิยม

ประเทศไทยเราบริหารเศรษฐกิจ เน้นอ่อนเศรษฐกิจเสรีก็คือทุนนิยม ใครอย่ามาเถียงบอกว่าไม่ใช่ทุนนิยม ทุนนิยม 100 % ในตลาดหลักทรัพย์ ระบบธนาคารระบบธุรกิจ ทุนนิยม 100 % แล้วเราก็บริหารประเทศในรูปนี้มาโดยตลอด จนมาถึงรัฐบาลผม จึงได้นำอีกระบบหนึ่งมาแก้ปัญหาสังคมส่วนล่าง เพราะว่าระบบทุนนิยมนั้นเป็นระบบที่ปลาใหญ่กินปลาเล็ก คนตัวโตคนแข็งแรงเท่านั้นที่จะได้เปรียบ คนอ่อนแอมีแต่จะอ่อนแอมากขึ้น โอกาสแข็งแรงไม่มี เพราะฉะนั้นผมเลยจำเป็นต้องใช้ระบบบริหารเศรษฐกิจสองแนวทาง คือ การแก้ปัญหาความยากจน แก้ปัญหาสังคมในส่วนที่อ่อนแอ ซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ และขณะเดียวกันก็รักษาระบบทุนนิยมในส่วนบนไว้ เพราะเราเป็นสมาชิก WTO เราเป็นสมาชิกของหลาย ๆ แห่งของโลกที่จะต้องรักษาระบบเศรษฐกิจเสรี เพื่อเราต้องการเงินลงทุนจากต่างประเทศ เราต้องการนักลงทุนจากต่างประเทศเข้ามา เราต้องการส่งออก เพราะฉะนั้นเราต้องยึดระบบส่วนบนนี้ไว้ แต่ส่วนล่างต้องเข้าไปแก้

ผมเลยต้องแก้ด้วยการที่ให้โอกาสกับคนยากคนจน ให้โอกาสกับคนในชนบท โดยเริ่มนโยบายโดยการที่ลดภาระของเขา โดยการพักหนี้เกษตรกร 3 ปี แล้วเอากองทุนหมู่บ้าน ๆ ละ 1 ล้านบาท นั่นก็คือว่า จัดเงินทุนหมุนเวียนประจำหมู่บ้านไว้ทุกหมู่บ้าน และขณะเดียวกันก็ประกันสุขภาพของเขา เพราะว่าคนจนบางครั้งเขาไม่มีเงินรักษาตัวเอง ก็ประกันสุขภาพโดยใช้

นโยบาย 30 บาทรักษาทุกโรค และให้ธนาคารประชาชนให้คนจนกู้โดยไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน เพื่อให้เขาหลุดจากหนี้ในระบบ นั่นคือการแก้ปัญหาและใช้นโยบายเศรษฐกิจส่วนล่างไปพร้อม ๆ กับนโยบายเศรษฐกิจส่วนบนถือเป็นลักษณะของที่เรียกว่า Dual Track คือต้องทำควบคู่กันไป แต่ทำตอนแรกคนที่มองด้านเดียวไม่ได้มองบูรณาการ ก็มองเหมือนว่ารัฐบาลนี้กำลังหันตัวเองปิดประเทศ หันตัวเองให้กับโลก ซึ่งคนละเรื่องกัน ก็เป็นสิ่งที่ได้เริ่มต้นแก้ปัญหาแต่ต้น ที่นี้ผมก็ต้องกลับมาดูปัญหาว่าปัญหาของระบบบริหารราชการจะอย่างไร ก็มีการปรับปรุงโครงสร้างของระบบราชการ เริ่มต้นด้วยโครงสร้างกระทรวง ทบวง กรม โดยการแก้ปัญหาโดยใช้ระบบที่เรียกว่า เปลี่ยนจากระบบ Functioning เป็นระบบ Agenda Based สมัยก่อนเป็น Functioning คือว่าเรา Design องค์กรเหมือนสมัยที่ยุคอุตสาหกรรม คือเป็นเหมือน Assembly Line Approach คือแบ่งงานเป็นส่วน ๆ แล้วก็ส่วนนี้ทำเรื่องหนึ่ง ส่วนนี้ทำอีกเรื่องหนึ่ง ไม่มีการมองบูรณาการ จึงเป็นความอ่อนแอของระบบบริหารในยุคใหม่ ผมก็เลยต้องเปลี่ยนระบบตรงนี้โดยใช้ลักษณะของการจัดองค์กรใหม่ เรียกว่าเป็น Agenda Based Organization คือใช้ภารกิจเป็นตัวตั้ง แล้วเอาหน่วยงานที่มีภารกิจเดียวกันมารวมกัน ไม่ใช่เอาภารกิจเดียวกันไปอยู่คนละกระทรวงบ้าง คนละกรมบ้าง ผลสุดท้ายการทำงานไม่คล่องตัว จากนั้นขั้นตอนต่อไปก็จะทำลักษณะของทำ Digitize คือ ทำ e - Government คือทุกหน่วยงานของส่วนราชการก็จะมีเว็บไซต์ของตัวเอง และจะมี Server ของตัวเองที่เก็บข้อมูล แล้วเชื่อมโยงระบบทั้งหมดโดยผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ส่วนประชาชนเราจะพัฒนาไปถึงทำบัตรประชาชนที่ใช้สมาร์ตการ์ด เพื่อเราจะได้รู้ Profile ของตัวเอง นี่ก็เบื้องต้นของการทำ Information ของประเทศ โดยรู้ Profile ของประชากรตัวเองทั้ง 63 ล้านคน รู้กระบวนการในการทำงานของส่วนราชการทั้งหมด และหลังจากนั้นเมื่อมีข้อมูลก็จะนำข้อมูลเอา Profile เหล่านั้นมาวิเคราะห์เพื่อแก้ปัญหาแต่ละเรื่อง และวางยุทธศาสตร์แต่ละเรื่องได้ นี่คือการทำการแก้ปัญหาที่มองภาพรวมของประเทศในภาพรวมทั้งหมด ในเรื่องของโครงสร้างเรื่องการบริหาร

เสร็จแล้วก็หันกลับมาดูภาคประชาชน ภาคเอกชน ผมมานั่งดูในปีที่จะตั้งงบประมาณปีนี้ ไปวิเคราะห์ตัวเลขพบว่า งบประมาณของรัฐถึงแม้จะแล้ว ขาดดุลแล้ว ก็ยังเป็นเพียง 20 % ของ GDP ประเทศ 80 % ของ GDP ประเทศ เป็นภาคของประชาชนและภาคของเอกชน เพราะฉะนั้นรัฐบาลได้มองดูแล้วว่าถ้าหากนี้อีกเท่าไรก็ถึงแต่ทำให้เป็นหนี้มากขึ้น เพราะฉะนั้นจะต้องกั๊กให้น้อยลง จะต้องทำงบประมาณเข้าไปสู่งบประมาณสมดุลให้เร็วที่สุด ก็เลยส่งสัญญาณตั้งแต่นี้ให้รู้ว่าผมจะขาดดุลน้อยลง ซึ่งบางทีนักเศรษฐศาสตร์อาจจะไม่เข้าใจ อาจจะไม่พอใจว่าทำไมผมทำอย่างนี้ ท่านไปดูเถอะสมมติว่าผมกู้เงินเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจอีก 100,000 ล้านบาท อยู่มากแต่เป็นเพียง 2% ของ GDP เท่านั้นเอง จัดไม่ขึ้นหรอก แต่ถ้าสมมติว่าแสนล้านบาทนั้นไม่ได้ไปใช้กระตุ้น

เศรษฐกิจโดยตรง แต่กระตุ้นเศรษฐกิจโดยอ้อม นั่นก็คือเอามาสร้างพวกท่านทั้งหลาย เอามาสร้างให้คนรุ่นใหม่ที่สามารถได้ใช้ศักยภาพสมองของตัวเองทำมาหากินประกอบอาชีพ เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจส่วนหนึ่ง เอาไปสร้างผู้ประกอบการวันนี้ที่มีปัญหาให้เขาหายพันปัญหา เพื่อให้เครื่องยนต์ทางเศรษฐกิจต่าง ๆ อีก 80 % นั้นทำงาน ไปสร้างชุมชนที่มีภูมิปัญญาเดิม มีวัฒนธรรม มีสิ่งที่ถ่ายทอดกันมาชั่วปู่ย่าตายาย ให้เกิดพลังเหล่านั้นมาสร้างเศรษฐกิจจะคุ้มกว่า นั่นคือสิ่งที่ เป็น Turning Point ของการจัดสรรงบประมาณของประเทศ

เพราะฉะนั้นงบประมาณของประเทศต่อไปนี้ จึงถูกนำมาใช้เพื่อการเสริมสร้างความแข็งแรง สร้างศักยภาพของมนุษย์ ของประเทศ บวกกับการสร้างศักยภาพในการทำมาหากินของคนทั้งประเทศ เพราะฉะนั้นงบประมาณที่ขาดดุลที่ต้องไปกู้เขามาจะถูกใช้เท่าที่จำเป็น ถ้าเราเอามาอู้ยืมยืมแลก มาทำโน่นทำนี่ มาสร้างถนนทั้ง ๆ ที่ถนนเกินความจำเป็น แต่ถ้าถนนที่มีความจำเป็นเราก็คงสร้าง ถนนที่เกินความจำเป็นจะสร้างเพื่อจ้างงานก็ไม่เกิดประโยชน์อะไร แต่ผู้เอาเงินเหล่านั้นมาเปิดโอกาส ยกตัวอย่างในสิ่งที่เราทำกันก็คือว่า เรากระตุ้นอสังหาริมทรัพย์ที่เสียหายไปเมื่อคราวที่แล้ว หลังจากวิกฤตเศรษฐกิจเกิดขึ้น เราได้มีการยึดสถาบันการเงินและขายออกไปถูก ๆ ตรงนั้นนอกจากการขายขาดทุนแล้ว ราคาสินทรัพย์ของประเทศลดลงอย่างรวดเร็ว เพราะฉะนั้นเมื่อราคาสินทรัพย์ลดลงอย่างรวดเร็วนี้ ปรากฏว่าหลักทรัพย์ค้ำประกันในธนาคารก็ลดลงไปด้วย เพราะฉะนั้นเราต้องจัดขึ้นมาพร้อม ๆ กัน เมื่อจัดขึ้นมาพร้อมกันจึงจำเป็นอย่างยั้งที่จะต้องทำให้สิ่งเหล่านี้ฟื้นตัวขึ้นมาอีก จึงได้มีการกระตุ้นภาคอสังหาริมทรัพย์ ก็เลยให้สวัสดิการพิเศษแก่ข้าราชการได้กู้เงินซื้อบ้าน โดยให้กู้ 100% ไม่ต้องมีเงินดาวน์เพราะว่าบางคนพ่อแม่อาจจะพักบ้านหลวงอยู่ จนจะเกษียณอยู่แล้วยังไม่มีบ้านของตัวเองอยู่ นี่คือปัญหาของข้าราชการไทย พอบางคนจะเกษียณแล้วต้องให้ลูกรีบจบ เพื่อมาเป็นข้าราชการตรงนั้นต่อ จะได้สวัสดิการต่อได้อยู่ต่อ ดำรงเป็นอย่างนี้มาก เพราะฉะนั้นผมก็เลยนั่งคิดว่าทำอะไรถึงจะให้เขามีบ้าน เพราะว่าสิ่งที่ทำให้เขาไม่มีบ้านคือเงินดาวน์ เพราะเขาไม่มีเงินออมพอเพียงที่จะทำเงินดาวน์ เงินดาวน์เป็นอุปสรรค สมมติว่าซื้อบ้านต้องดาวน์ 30,000 บาท พอเก็บเงินได้ครบ 10,000 บาทแทนที่จะเอาไปดาวน์บ้าน มีโทรทัศน์มีวีดีโอรุ่นใหม่มา ซื้อก่อน พอได้อีก 10,000 บาทออกมาแทนที่จะรอครบ 30,000 บาท โทรศัพท์มือถือซื้อก่อน ปีจ่ายที่ 5 – 6 – 7 มันมาก่อนปีจ่ายที่ 4 มนุษย์ต้องการปีจ่าย 4 แต่ปรากฏว่าปีจ่ายที่เป็นปีจ่าย 4 เรื่องที่อยู่อาศัยกลับไม่สามารถ Afford ได้

รัฐบาลก็จึงได้ให้นโยบายโดยการให้ กบข.หรือกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ร่วมกับสถาบันการเงินต่าง ๆ มาให้ข้าราชการกู้เงิน 100% ปรากฏว่าคนที่สามารถที่จะกันเงิน 2,500

บาทต่อเดือนได้ก็สามารถซื้อบ้านหลังละ 500,000 บาทได้ กันเงินได้ 5,000 บาท ซื้อบ้านหลังละ 1 ล้านบาทได้ ตรงนั้นช่วยข้าราชการให้เหมือนกับว่ามีบ้านอยู่ ลูกเค้าเรียนหนังสือจบก็มีบ้านอยู่ไม่ต้องโดนหลวงยึดคืนไป และไม่มีที่อยู่ เสร็จแล้วบ้านเหล่านั้นก็จะไปเป็นหลักทรัพย์ให้ลูกหลานในอนาคตต่อไป และยังไม่พอ เป็นการกระตุ้นให้ภาคอสังหาริมทรัพย์ได้ฟื้นขึ้นมา ภาคก่อสร้างได้ฟื้นขึ้นมา ตรงนี้รัฐบาลใช้เงินน้อยมาก รัฐบาลใช้เงินแค่ชดเชยเรื่องของค่าใช้จ่ายอะไรเล็ก ๆ น้อย ๆ แต่ปรากฏว่าเกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ซึ่งรัฐบาลจะต้องใช้วิธีอย่างนี้กับอีกหลาย ๆ เรื่องเพื่อให้เศรษฐกิจใน Sector ต่าง ๆ ฟื้น แล้วตรงนั้นจะช่วยให้การจ้างงานขยายตัว พวกน้อง ๆ ที่จบการศึกษานี้ก็จะเริ่มมีงานทำ นั่นก็คือส่วนหนึ่ง ส่วนที่หนึ่งรอราชการ ราชการก็พยายามกำลังจะลดขนาดลง นี่ก็สิ่งที่น่าเป็นห่วงสำหรับคนที่ฝันว่าจะเป็นข้าราชการ เพราะว่าการลดขนาดของข้าราชการเป็นสิ่งจำเป็น เพราะข้าราชการเรามีค่าใช้จ่ายที่สูงมาก งบประมาณสูงมาก ถ้าหากว่าประเทศเราไม่สามารถชำระหนี้ได้ ค่าเงินบาทเราก็จะอ่อนแอ เพราะฉะนั้นเราจะต้องหาทางแก้ไขปัญหาร่วม ๆ กัน มองบูรณาการทั้งหมดที่จะต้องทำอะไรถึงจะให้รายได้ประเทศกับรายจ่ายของประเทศสมดุลกัน นั่นก็คือทั้งเพิ่มรายได้และลดรายจ่าย นี่ก็ของภาครัฐบาล เรื่องตำแหน่งราชการก็จะไม่มากขึ้นเท่าไร แต่ขณะเดียวกันต้องไปสร้างโอกาสทางด้านภาคเอกชน นั่นก็คือให้การขยายตัวทางเศรษฐกิจเกิดขึ้น เพื่อให้เกิดการจ้างงาน

อีกเรื่องหนึ่งที่กำลังทำอยู่และได้ทำไปแล้วคือ การตั้งกองทุนร่วมทุนกับการตั้งกองทุนกู้ยืมเพื่อการประกอบอาชีพทั้งหลาย เพื่อที่จะให้หนู ๆ ที่จะจบกันได้เป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่เป็นผู้ประกอบการที่มีการศึกษา ผมใช้คำว่าการศึกษา แต่มีความรู้หรือไม่ คำว่า Knowledge นั้น ขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคล Knowledge นั้นต้องประกอบด้วยทั้ง Formal education กับความรอบรู้มากขึ้น ปัญญา เพราะฉะนั้นท่านจะต้องพัฒนาปัญญาของท่าน ท่านจะต้องไม่ใช่เรียนหนังสือวิชาไหนจะรู้แค่นั้น ท่านจะต้องเรียนรู้หลาย ๆ อย่าง ต้องอ่านหนังสือ ต้องเป็นลักษณะของคนชอบอ่านหนังสือ ชอบฟัง เพื่อที่จะได้มีความรู้ที่รอบรู้มากขึ้น ท่านจะเป็นคนเดียวหรือจะรวมกลุ่มไปคิดเป็นผู้ประกอบการนั้น เป็นสิ่งที่โอกาสเปิดแล้ว สมัยรุ่นผมไม่มี สมัยรุ่นผมถ้าจะทำมาหากิน นักธุรกิจสมัยก่อนนั้นถ้าไม่มีเงินของตัวเองก็ต้องขึ้นแชร์บ้าง ต้องแลกเช็คบ้าง ต้องเอาบ้านไปจำนองบ้าง แต่นักธุรกิจรุ่นใหม่เดี๋ยวนี้จะมีแหล่งเงินทุน ถ้าท่านมีไอเดียคือสมองมาก่อน ถ้าท่านมีไอเดียว่าท่านจะทำมาหากินอะไร ยกตัวอย่างง่าย ๆ บางคนเรียนหนังสือ เช่น เรียนสถาปัตย์ ก็อาจจะเดินทางไปดูหมู่บ้านทั้งหลายที่วันนี้เรากำลังส่งเสริม 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์ ไปเห็นเขามีผ้าสวย ทอผ้าสวย แต่ว่าเขาตัดเย็บแบบไทยขายไม่ออก แต่ท่านมีความคิดเป็นเด็กรุ่นใหม่ มองเห็นความสวยเป็น แต่สามารถประยุกต์ออกแบบได้ ท่านอาจจะไม่ต้องไปนั่งเขียนแบบ สร้างบ้านสร้างตึก

ในวันนี้ท่านอาจจะไปนั่งดูว่าท่านจะมีวิธีไหนอย่างไร ดัดเย็บอย่างไร แล้วต้องลงทุน สมมติว่า 15,000 บาท ท่านอยากจะกู้ ท่านไปกู้ธนาคารออมสิน 15,000 บาท ไม่ต้องมีหลักทรัพย์ค้ำประกัน กู้เสร็จท่านก็ผ่อนเดือนละ 1,000 บาท ท่านก็สามารถที่จะไปลงทุนทำพวกนี้ได้ บางทีเล็ก ๆ น้อย ๆ พวกนี้คุ้มมันเหมือนไม่โก้ แต่อดทนระยะหนึ่ง แล้วท่านจะมีความรู้สึกว่ามันมีรายได้ดี

มีผู้หญิงคนหนึ่งอยู่ Finance ถูกออกจากบริษัท Finance ตอนช่วงที่ Finance ล้ม แกไม่รู้จะทำอะไร แกก็ไปนึกถึงทองม้วน ขนมทองม้วน แต่แกเป็นคนรุ่นใหม่ แกออกแบบทองม้วนใหม่ให้เล็ก แล้วมีเคลือบช็อคโกแลต เหมือนป๊อปปี้แต่เป็นทองม้วน มันถูกกับรสนิยมคนไทยมากกว่าป๊อปปี้ด้วยซ้ำ ปรากฏว่าทองม้วนแกขายดีมาก เดือนนี้แกขายเดือนละ 1,000,000 บาท ผมถามว่าจะกลับไปทำงาน Finance บอกไม่เอาแล้วอย่างนี้สบายกว่ามาก รายได้ก็ดีกว่า แต่ตอนนั้นสมมติว่าเป็นแคชเชียร์ Finance เราก็ดูว่าโก้ แต่วันนี้อาจจะดูว่าเป็นแม่ค้าขายทองม้วนไม่โก้ แต่ความโก้กินไม่ได้ ชีวิตที่แท้จริงนั่นคือว่า เราจะทำอย่างไรถึงจะเลี้ยงครอบครัวและถึงจะยืนอยู่บนลำแข้งของตัวเองได้ นั่นคือสิ่งที่มีความดีที่สุด จุดอ่อนของเราอีกอันหนึ่งคือ เราไม่กล้าล้มเหลว เพราะว่าสังคมเราเป็นสังคมที่เรียกว่าใครทำผิดพลาดเรียกว่าเสียผู้เสียคนเลย ถูกเหยียดหยันเยาะเย้ย แต่ว่าใครประสบความสำเร็จนี่ ดอกไม้มากเหลือเกิน มากจนจะสลัดดอกไม้ตาย สังคมที่ไม่พอดี เพราะฉะนั้นต้องอย่าหัวไหน คือใจต้องมั่นคง ที่สำคัญคือใจเราอย่าปรงแตง อย่าไปให้คนอื่นกำหนดชีวิตเรา อย่าให้คำพูดของคนบางคนทำให้ชีวิตเราเสียหาย เราต้องคิด ไม่มีใครรู้เราเท่าตัวเราเอง แต่บางครั้งเราไม่ยอมรับเราเพราะเราหนีปัญหา เราหนีความเป็นจริงว่าเราไม่ยอมรับว่าเราเป็นอะไร เราต้องสำรวจตัวเราเองให้ชัดเจนว่าเราคือใคร แล้วเรามีศักยภาพแค่ไหน แล้วพัฒนาตัวเองจากฐานของตัวเอง จากศักยภาพของตัวเอง ถ้าเรามีฐานที่มั่นคง เราพัฒนาจากฐานที่มั่นคงแล้วไปตามขั้นตอนแล้ว เราจะไม่พลาด แต่บางครั้งเราถูกคนอื่นยุโดยที่เราไม่ได้กลับมาสำรวจตัวเราเอง คนที่จะพูดจะยุเขาไม่รู้เรา เราต้องกลับมาดูก่อนว่าคำพูดของเขานั้นเราไปได้ไหม ถ้าไปได้ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง ไปไม่ได้ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง อาจจะบอกน้อง ๆ ว่าวันนี้โอกาสเปิดแล้ว ต้องคิด

วันนี้ผมมีโปรแกรมหนึ่ง ผมไม่รู้ว่ามีสมัครกันหรือยัง ที่ทางทบวงมหาวิทยาลัยให้สมัคร ให้นักศึกษาของเราใช้เวลาปิดเทอมให้เกิดประโยชน์ โดยการไปอยู่กับชาวบ้านในโครงการ 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์ เพราะอะไรผมถึงคิดเรื่องนี้ขึ้นมา ก็อยากให้นักเรียนรุ่นใหม่กับชุมชนท้องถิ่นใช้ประสบการณ์ 2 ฝ่ายมาเชื่อมกันให้ 1+1 มากกว่า 2 ท่านเอาประสบการณ์ความเป็นวัยรุ่นของท่าน ความที่ท่านเห็นของสมัยใหม่ ความที่ท่านมีความรู้ เรียนบัญชีมาบ้าง บัญชีเล็ก ๆ น้อย ๆ คิดเลขเป็น หรืออาจจะรู้เรื่องการตลาด หรือเรื่องการออกแบบ คนออกแบบเป็นไม่จำเป็นต้อง

เรียนทางด้านสถาปัตย์หรือทางด้านศิลป์ ผมมีอยู่คนหนึ่งที่เขาใหม่ จบ ABAC ทางด้าน Business Ad เป็นคนเขียนแบบพื้นที่เซรามิค ได้รางวัลของประเทศไทย คือมีพรสวรรค์แต่ไม่ได้มีการศึกษา แต่มีพรสวรรค์ในด้านนี้โดยตรง ก็ท่านไปอยู่กับชาวบ้าน แล้วชาวบ้านก็มีของดีของเขา คือมีประวัติศาสตร์ มีวัฒนธรรม มีความรู้ มีภูมิปัญญาเดิม เขาก็ทำของเขา ท่านก็ไปดู คุณแล้วท่านก็เกิดการเรียนรู้ ท่านก็ไปแนะนำเขาว่า ออกแบบอย่างนี้ดีไหมป้า อย่างนี้ไม่มีใครกล้าใช้หรอกไม่สวย ลองดูซิลองดู ลองออกแบบ สองเดือนที่ท่านไปอยู่กับเขาจะเกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน แล้วการเรียนรู้ครั้งนี้ เอาละท่านอยู่ปี 3 เรียนรู้แล้วท่านก็กลับมาคิด ปี 4 ท่านไปอีกที ไปดูอีกทีเกิดการเรียนรู้ต่อ แล้วที่นี้เรียนรู้ตรงนั้นไม่พอ เอาเพื่อนไปด้วย เพื่อนคนนี้อจบ Food Science เราจบการตลาด อีกคนจบด้านบัญชี ด้านการเงิน 3 คนไปดู คุณเสร็จปั๊บเกิดไอเดีย ต่อยอดเลย เอาของ 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์ ของหมู่บ้านนั้น ท่านทำตามแบบของท่าน เขาผลิตท่านมาขาย ท่านก็ขายได้ ท่านก็มีรายได้ ตรงนี้บอกให้เลยว่ามีรายได้ดีกว่าเป็นลูกจ้างมาก

ถ้าท่านรู้จักประยุกต์รู้จักมอง คนที่มีหัวเป็น Entrepreneur (ผู้ประกอบการ) เห็นอะไรเป็นธุรกิจได้หมด เพราะฉะนั้นท่านต้องรีบไปดูแล้วก็เห็น ต้องพัฒนาตัวเอง นี่คือสิ่งที่อยากให้เกิดขึ้นอยากให้ลอง เพราะว่าวันนี้เรามีงบประมาณกระตุ้นเศรษฐกิจ กระตุ้นอะไรเพื่อบรรเทาพ่อแม่ของท่านว่าปิดเทอมนั้นไม่ต้องจ่ายเงินให้ลูกแล้ว เพราะว่าลูกมีรายได้แล้ว เราก็จะได้ภูมิใจว่านี่เรียนหนังสือมีรายได้แล้ว เพียงแต่จะต้องไปอยู่กับชาวบ้าน ไปเขียนรายงานกลับมาบอกครูว่าได้อะไรจากการไปอยู่ที่นั่น แค่นั้นท่านก็ได้เงินเดือน แล้วท่านได้เงินเดือนท่านก็ไปกินไปใช้ที่หมู่บ้าน ไปซื้อขนมซื้ออาหารการกิน เงินเหลือก็เก็บมา เก็บมาพ่อแม่ก็ไม่ต้องจ่ายเงินเดือนให้ท่าน พ่อแม่ก็จะได้มีเงินเก็บไว้เป็นค่าเล่าเรียนตอนเปิดเทอม คือโครงการที่ทบวงมหาวิทยาลัยเปิดรับแล้ว มีใครสมัครไปบ้างลองยกมือ ไม่มากเท่าไร ไม่สนใจหรือ หรือว่าไม่ดึงดูดใจ เดี่ยวค่อยตอบอีกทีแล้วกัน

ผมอยากสร้างโอกาสเหล่านี้ ถ้าท่านไปเห็น ผมบอกได้เลยว่าการเรียนในห้องเรียนได้ความรู้ไม่มากเท่าการเรียนบนของจริง ที่เราเรียนว่า *Activity Based Learning* , *Learning by doing* การเรียนการสอนสมัยใหม่ที่จะปฏิรูปการศึกษานั้นจะเป็นลักษณะการเรียนเชิงบูรณาการ เอาความรู้ในห้องเรียนในวิชาที่เรียนนั้นหลาย ๆ วิชาไปผสมกลมกลืนในการใช้งานจริง เป็นลักษณะของเมื่อเรียนในห้องเรียนเสร็จก็ไปเรียนทำ *Activity Based Learning* ก็จะทำให้มีการบูรณาการความรู้ ยกตัวอย่างเช่นเด็กประถม 1 เราให้เขาไปทำคูกี้ เขาก็จะรู้ว่าคูกี้ 1 แผ่นใช้แป้งเท่าไร เขาต้องการทำคูกี้กี่แผ่น เพราะฉะนั้นเขาจะต้องใช้แป้งเท่าไร แป้งและสัดส่วนของแป้งกับไข่เป็นอย่างไร น้ำตาลเป็นอย่างไร นั่นคือเรียนคณิตศาสตร์ เรียนเคมี เรียนเรื่องของฟิสิกส์ ความร้อนต่อ

งอบกึ่งองศา คือกินนี้ถ้าร้อนมากไปจะเป็นอย่างไร นั่นคือการเรียนรู้โดยตรง แต่ว่าเขาไม่รู้ตัวว่าเขาเรียน แต่ว่าเขาเอาความรู้ที่เขาเรียนในห้องเรียนมาใช้โดยไม่รู้ตัว แล้วก็การประยุกต์ใช้ความรู้จะเกิดขึ้น นั่นคือการเรียนรู้สมัยใหม่ ท่านเองวันนี้อาจจะมาจากหลักสูตรเดิม

แต่วันนี้รัฐบาลก็อยากจะเห็นการประยุกต์การเรียนรู้ โดยการที่เตรียมตัวท่านเองเพื่อเข้าสู่อาชีพ เพื่อเป็นทางเลือก ท่านคิดไว้เดิมไม่ได้คิด แต่กำลังให้ทางเลือกท่านเพื่อท่านกลับไปคิดอีกทีว่า ทางเลือกนี้เหมาะกับตัวท่านหรือไม่ เพราะทางเลือกแต่ละทางเลือกมันเหมาะกับคนไม่เหมือนกัน เพราะบางคนก็เป็น Entrepreneur ไม่ได้จริง ๆ ต้องยอมรับอันนี้ ก็เป็นทางเลือกที่เปิดให้ท่าน เมื่อเปิดทางเลือกให้ท่าน ท่านเป็นคนตัดสินใจว่าท่านจะรับทางเลือกนี้หรือไม่เป็นเรื่องของท่านเอง แต่วันนี้ท่านอย่าปิดตัวเอง การไปเข้าโครงการนี้ ท่านไปอยู่กับชาวบ้านแล้วท่านจะเห็น ผมเองก็เติบโตในต่างจังหวัดเคยชินกับสิ่งเหล่านี้ แต่หลังจากที่ผมอายุมาก ๆ มาอยู่กรุงเทพ ฯ แล้วก็ทำมาหากินขึ้นมาผมก็ห่างชนบท พอผมมาตั้งพรรคการเมืองผมก็กลับไปชนบทอีกที ผมมีความรู้สึกที่ผมได้เรียนรู้อะไรจากเขามาก ยกตัวอย่างเรื่องกองทุนหมู่บ้าน ก็ได้จากความรู้ของความสำเร็จของชุมชนบางชุมชน ที่เขาสามารถเก็บเงินจากคนที่มียินเหลือ แล้วก็ให้ดอกเบี้ยยเขาแล้วเอาเงินที่เหลือนั้นมาให้คนที่ต้องการเงินกู้ ก็ได้เก็บดอกเบี้ยย เขาก็จะเอาส่วนต่างนั้นมาสร้างสวัสดิการในชุมชน เกิดการร่วมกัน สามัคคีกัน มีน้ำใจซึ่งกันและกันในชุมชน ผมจึงตั้งเอา Concept ตัวนี้มาขยายเป็นกองทุนหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน เพื่อให้หมู่บ้านนั้นมีการบริหารจัดการกันเอง รัฐบาลไม่เข้าไปเกี่ยว ให้เขาเลือกกรรมการหมู่บ้านของเขาเอง แล้วกรรมการหมู่บ้านนั้นจะรู้จักคนในหมู่บ้าน ก็จะใช้เงิน 1 ล้านบาทเป็นเงินหมุนเวียนประจำหมู่บ้าน แล้วในที่สุดก็จะพอกพูนขึ้นเอง ที่บางแห่งตำบลหนึ่งมีถึง 70 ล้านบาท อันนี้ก็เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ ก็ต้องให้สังคมได้เรียนรู้ ท่านทั้งหลายอย่าไปคิดว่าชาวบ้านอาจจะไม่รู้อะไร แต่ชาวบ้านมีอะไรบางอย่างที่เราจะต้องไปเรียนรู้ แล้วเราก็ถ่ายทอดสิ่งที่เรารู้สมัยใหม่เข้าหากัน เป็นวิธีที่ลัดที่สุด คือชาวบ้านมีการศึกษาอาจจะน้อยแต่มีภูมิปัญญา มีทักษะ มีสิ่งที่เรียนรู้กันมา ถ่ายทอดกันมาหลายชั่วอายุ แต่กำลังจะขาดตอนจะหายไป

วันนี้เราส่งเสริมขึ้นมา เราก็เอาคนอย่างพวกท่านทั้งหลายที่เรียนหนังสือในยุคใหม่เข้าไปรวมกัน แล้วก็จะเกิดความรู้ใหม่ และในอนาคตข้างหน้าทุกตำบลจะมีอินเทอร์เน็ต เราจะมีอินเทอร์เน็ตตำบลเกิดขึ้น วันนี้มีอยู่แล้ว 2,000 กว่าตำบล ทั้งหมดมี 7,000 ตำบล เราจะขยายไปให้ครบทั้ง 7,000 ตำบลภายในปี 2546 ถ้าทุกคนที่อยู่ในตำบลได้เรียนรู้ ก็จะสามารถใช้อินเทอร์เน็ตนั้นทำ e - Commerce ขายของ 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์ ผ่านเว็บไซต์ของตัวเองได้

สามารถใช้อินเทอร์เน็ตเนี่ยเข้าไปดูในคำบลอื่นว่าเขาทำอะไรขาย แลกเปลี่ยนสินค้ากันได้ระหว่างตำบล และในที่สุดก็จะเป็นภาษาอังกฤษ สามารถที่จะขายออกไปต่างประเทศได้ สิ่งเหล่านี้ได้มีความสำเร็จแล้วในหลายประเทศ เราก็เลยคิดว่าเราควรจะเอาสิ่งที่สำเร็จในประเทศหนึ่งมาประยุกต์ใช้ ท่านทั้งหลายอย่าไปคิดว่าชาวบ้านจะไม่เข้าใจคอมพิวเตอร์จะไม่รู้คอมพิวเตอร์

ผมขอเล่าให้ที่นี้ฟัง บางคนเคยฟังผมมาหลายรอบแล้ว มีผู้หญิงคนหนึ่งอยู่ที่บุรีรัมย์ สามิเก็ดเดิ้ล แก่ก็เป็นนี้ ก็เลยเล่นการพนัน แยกประถม 4 หวังอย่างนี้จะเล่นการพนันแล้วพินนี้ ผลสุดท้ายเป็นหนี้มากขึ้น อยู่มาวันหนึ่งทีมของผมก็ไปเจอแก ก็บอก สอนทำบัญชีว่าปลูกอะไร ก็ทำบัญชีอย่างง่าย ๆ ว่ามีรายได้อะไร จ่ายอะไรทุกอย่าง ค่ายาสีฟันแปรงสีฟันเขียนลงไปหมด ตอนหลังมาก็บอกให้แกแยกบัญชีเอาเฉพาะบัญชีปลูกข้าวปลูกผัก ไปกู้เงินเขามาเท่าไร ปลูกข้าวเท่าไร ขายแล้วได้เท่าไร ปลูกผักเท่าไรขายเท่าไร คำนวณค่ายา พอทำบัญชีเสร็จให้เห็น ตายละ แยกขาดทุนจากการปลูกข้าว แต่ปลูกผักมีกำไร ก็รีบลดพื้นที่ปลูกข้าว เพิ่มพื้นที่ปลูกผัก ก็เริ่มมีเงินเหลือ เริ่มผ่อนเงินกู้ของแกได้ ตอนนั้นก็เลยพินนี้ แล้วสามิก็เลิกกินเหล้า และเลิกก็เลิกการพนัน วันนีแกล่นคอมพิวเตอร์โปรแกรม Excel ได้คล่องมากเพราะใช้ทำบัญชี วันนีแกล่นเป็นศูนย์ถ่ายทอดความรู้ทางคอมพิวเตอร์ประจำหมู่บ้าน ที่บ้านมีคอมพิวเตอร์ 5 – 6 ตัว เราไปตั้งให้ปรากฏว่ามีคน มีพระมาเรียนคอมพิวเตอร์ที่บ้านแก่มากที่บุรีรัมย์ อันนี้คือของจริงหมด เพราะฉะนั้นวันนี้ผมบอกว่า Human Brain นี้ดูถูกไม่ได้

ผมมีอาจารย์จาก MIT ไปที่โรงเรียนบ้านสันกำแพง ไปสอนเด็กซึ่งผมทำ Constructionism Lab ให้เขา เป็นโรงเรียนเก่าของผม ปรากฏว่าเด็กประถม 4 โรงเรียนบ้านสันกำแพงออกแบบเว็บเพจสวยมาก แกลง แกบอกว่ามันเป็นไปได้อย่างไร เด็กประถม 4 ทำเว็บเพจเองได้อย่างดีและสวย และมีความเข้าใจได้ดี ก็เลยสรุปว่า 1.ความละเอียดในเชิงศิลปะขึ้นอยู่กับคนไทย อยู่ในตัวของคนไทยมากทีเดียว ขนาดประถม 4 ยังมีทักษะความละเอียด 2. สมองของเด็กไทยที่เกิดที่บ้านนอกกับที่นิวยอร์กเท่ากัน เพียงแต่ว่าโอกาสที่จะให้เขาในระหว่างการเดินทางโตมานั้นที่ต่างกัน ก็จะทำให้การพัฒนาของสมองจากนั้นต่างกัน แต่เกิดมาไม่แพ้กันเพราะฉะนั้นต้องให้โอกาสในการพัฒนาสมอง ท่านต้องให้โอกาสพัฒนาสมองตัวเอง และสำคัญคืออย่าทำลายสมองของตัวเองด้วยการเสพยาเสพติด เพราะยาเสพติดทำลายสมองตัวเองมาก ในยุค Knowledge Based Society ต้องใช้สมองใช้ปัญญา เพื่อยังชีพเพื่อสร้างตัวเอง แต่ถ้าสมองและปัญญาเหล่านั้นถูกทำลายด้วยยาเสพติด ยาเสพติดจะทำลายสมองส่วนหน้า เมื่อสมองส่วนหน้าของท่านเสียหายไปความสามารถของท่านก็จะลดลงไป ยังไม่สาย ถ้าวันนี้ถ้าใครหรือเพื่อนใคร ต้องสะกิดต้องเตือน

กัน ยังไม่สาย ต้องรีบเลิกเสีย และต้องเตรียมสร้างปัญญาเพื่อที่จะพร้อมในการอยู่กับสังคมฐานความรู้

ในอนาคตระบบของบริษัททั้งหลายจะเป็นระบบที่ต้องการพวกท่านทั้งหลาย เขาถือว่าเป็นพวกที่ทำงานเป็น Knowledge Worker เมื่อเป็น Knowledge Worker เขาต้องการอะไรจากท่านบ้าง 1. ท่านต้องสามารถนั่งบนหน้าจอ เคาะอินเตอร์เน็ตซึ่งมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจเพียงพอให้ท่าน แล้วท่านจะต้องตัดสินใจเป็นบนฐานข้อมูลในระดับหนึ่ง Knowledge Worker จะมี Authority ในการตัดสินใจต่าง ๆ แทนด้วย หลังจากนั้นท่านก็จะค่อย ๆ เติบโตไป แล้วก็คนที่จะไปทำงานในบริษัทเอกชนนั้น ไม่ได้หมายความว่าท่านจะด้อยกว่าพวก Entrepreneur หรือ Entrepreneur จะด้อยกว่า เพราะทุกอย่างอีกหน่อยคนจะแย่งคนมีความรู้ จะแย่งสมองคน เพราะว่าทุกองค์กรนั้นจะเติบโตใหญ่ได้ต้องพลังสมองของคนในองค์กร เขาจะอย่างไรถึงจะใช้พลังสมองคนในองค์กรให้มากที่สุด เพราะฉะนั้นเขาจะแย่งกัน เมื่อแย่งกันภาคธุรกิจจะอย่างไรรู้ไหม ภาคธุรกิจนอกจากจะจ้างท่านมาแล้ว จะต้องรักษาท่านไว้ เพราะเมื่อเทรนท่านแล้ว ท่านเก่งแล้วเดี๋ยวท่านออกไปจะเดือดร้อน เขาก็จะให้ Stock Option หรือให้หุ้น ถ้าท่านอยู่ที่ปีท่านจะได้หุ้น ท่านอยู่มาถึงตรงนี้หุ้นท่านได้แล้ว ท่านจะต้องอยู่ต่ออีกกี่ปีถึงจะขายหุ้นได้ เพื่อจะดึงท่านไว้ เพราะฉะนั้นใน Professional ข้างหน้า ก็สามารถมีเงินได้เป็นร้อยล้านเช่นกัน แต่ว่าท่านจะต้องเป็น Professional ที่มี Royalty สูง มีความเก่ง เพราะฉะนั้นท่านเองจะต้องพัฒนาตัวเองตั้งแต่วันนี้

โลกข้างหน้าเป็นโลกที่ไร้พรมแดน เพราะฉะนั้นเขาคาดหวังจากคนรุ่นใหม่ อย่างพวกท่านอย่างไรบ้าง คาดหวังให้ท่านมีความรู้ 3 อย่าง 1.อินเตอร์เน็ต 2.ภาษาอังกฤษ 3.วัฒนธรรมนานาชาติ เพราะว่าทุกอย่างเป็นสากล การค้าขายข้ามชาติง่ายมาก ทำผ่านอินเตอร์เน็ตก็ได้ แล้วต่อไปข้างหน้า ประเทศไทยเราถึงต้องทำ e – Government ทำ e -Citizen และ e – School ภายใน 2 ปี ทุกโรงเรียนมัธยมจะมีอินเตอร์เน็ต ภายใน 4 ปีทุกโรงเรียนประถมก็จะมีอินเตอร์เน็ต อินเตอร์เน็ตจะเข้าสู่ทุกโรงเรียนภายในสิ้นปี 2547 หรือต้นปี 2548 เป็นอย่างช้า นั่นคือสิ่งที่รัฐบาลนี้ได้ Modernize ประเทศไทยแบบนี้ แต่ขณะเดียวกันนั้นต้องการพลังสมองจากพวกท่านทั้งหลาย พวกเด็กรุ่นใหม่ที่จะต้องตื่นตัวมากกว่านี้และสนใจเรื่องของประเทศชาติให้มากขึ้น เวลาทำอะไรตัดสินใจบนพื้นฐานของประโยชน์ส่วนรวมเป็นตัวตั้ง แล้วส่วนตัวเราได้อะไร แต่ถ้าเมื่อไรคนเห็นแก่ตัวโดยไม่คิดว่ามันจะทำลายองค์กรที่เราอยู่หรือทำลายประเทศชาติ อันนั้นเป็นอันตรายต่อตนเองและต่อประเทศด้วย เราจะต้องช่วยกันและผมเองในฐานะที่เป็นคนที่ผ่านร้อนผ่านหนาวมามาก และวันนี้มาทำหน้าที่ตรงนี้ ก็จะทำหน้าที่ให้ดีที่สุด และจะไม่สนใจใครจะพูอะไร เพราะความ

เข้าใจอาจจะไม่เท่ากัน การมองบูรณาการอาจจะไม่เหมือนกัน เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าใครว่า เราฟัง
ฟังเสร็จแล้วเราคิดว่าสิ่งที่เราทำถูกต้องก็ต้องทำต่อไป มุ่งมันต่อไป จะไม่ถอย วันนี้หน้าที่ของผมคือ
การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า วางระบบของการบริหารภาครัฐ วางระบบเข้าไปสู่การเอื้ออำนวยให้ภาค
เอกชนและภาคประชาชนเข้มแข็งเพื่อคนรุ่นหลัง นั่นคือหน้าที่หลักของผม ขอจบการบรรยายเท่า
นี้ เพื่อท่านจะมีอะไรซักถาม